

Nyugtalanítók a vadászatra jogosítottak őzállomány-kezelései, -hasznosítási módszerei. Jelentős és gyökeres változtatásra lenne szükség. Az évtizedes hagyományok ma, a megváltozott élőhelyi körülmények között már nem tarthatók, további alkalmazásuk esetén az igen nagy számú hibás kilövésrel terhelten a híres őzállományunk mennyiségi és minőségi csökkenése tovább fog tartani.

Az állományok folyamatos és ésszerű hasznosítása az egyedi selejtezési szakmai követelmények figyelembevételével, helyes és változatos takarmányozással, az élőhely javításával még nem késő, meg lehet óvni őzállományunkat, az egyes területeken levő populációkat.

DR. BALÁZS ISTVÁN

NAGYOBB VÉDELMET A SZARVASOKNAK

SOMOGYI JÁNOS

Újságcikket írni nehéz feladat, mégis elhatároztam, hogy a szarvasok védelmében tollat ragadok. Ritkán hálás feladat valaminek az érdekében szót emelni, vagy éppen cselekedni, de évek óta látom azt, hogy a szarvasok egyre fogyanak, kevesebb ma, mint tíz évvel ezelőtt. A vadász feladata érdekükben szót emelni.

Személyes meggyőződésem, hogy *ma már nincs annyi szarvas egyes vadászterületeken, mint régebben*. Szűkebb hazámban — a fenyőfői erdőkben — is egyre kevesebb a szarvas. Ezt bizonyítja, hogy egyre több vadászvendég megy el trófea nélkül a területről. Ahol csökkenőben van a szarvas, ott kevesebb vendéget kell fogadni. El lehet kerülni, hogy a kísérő vadász arca piruljon a sikertelen vadászat miatt. Sokszor két-három napig nem látnak lőhető egyedet. Nem csoda, ha a vendég türelmetlen. Tudomásul kell venni, hogy a növekvő vadászigényeknek nem tud eleget tenni az állomány mai nagysága. Sajnos, ma már a vadásztatás nem folyik szakszerűen — tisztelet a kivételnek — hiszen vannak azért ma is olyan területek, ahol lőnek, illetve lövetnek 8 kg-os, vagy ennél is nagyobb súlyú agancsot viselő bikákat. A vadászújság is foglalkozott azzal, hogy egyre kisebb súlyúak a bikák.

A vadászati elv majdnem úgy szól:

„Lőjj, amilyent csak látsz!” A környékemen még senkinek sem tettek szemrehányást azért, mert mínusz három pontos minősítésű bikát lövetett. Másod-, harmadfű bikákat is lelövetik és a felelősségrevonás elmarad. Az a cél, hogy a vendég ne menjen el trófea nélkül. Azt nem szabad elfelejteni, hogy ha a fiatal bikákat kiszedjük az állományból, akkor nem lehet 8—10 kg-os trófeákat várni.

A bika nem tud megöregedni! Hogy tudjon, ebben nagy szerepe lehet a jól képzett kísérő vadásznak. A szépnek ígérkező — de mínuszosként kilőtt — bikáknak az állomány minőségének fennmaradását kellene szolgálniuk. Amelyik vadászterületen szakszerűen vadásznak, vadásztatnak, ott van miből selejtezni, vadásztatni. Ott van is szép, értékes trófea.

Tanítványaimnak, kollégáimnak mindég mondtam: „Védjétek a szépet ígérő, mutatós bikákat, mert ezekből lesznek az értékes utódok, amelyek az állomány jó minőségét fenntartják.” Ez ma már nem minden területen tartható be. A fentről kapott utasítások, a magas kilövési terv egyre jobban beleszól a jó minőségű állomány megtartásába. Nehéz a vadásznak, ha a kapott utasításokat akkor is végre kell hajtania, amikor azok ellentétesek a saját meg-

győződésével. Bántás nélkül mondhatom, aki az erdőben élte le az életét és látta a szarvasállományt 10—15 évvel ezelőtt, az csodálkozik a mai állomány nagyságán.

Kérem a vadász-olvasókat, *aki csak teheti, tegyen meg mindent a szarvas megmentése érdekében.* A szarvas hazánk olyan nagyvadja, amely sok pénzt csak akkor hoz, ha szakszerűen, reálisan gazdálkodunk vele. Aki nem ért hozzá, vagy nem született selejtező szakembernek, az ne nyúljon puskával az állományba. A szarvasállományt könnyebb elrontani, mint minőségileg magas szinten fenntartani. Védelmében tennünk kell sokmindent. Elő kell segíteni az *agancs fejlődését.* Fenn kell tartani a *biológiai egyensúlyt.* Be kell tartani az *1:1-es ivararányt.*

Az utóbbi időben sok szarvast lőttünk, selejteztünk tarvadból és bikából egyaránt, olyan mennyiségben, amelyre vonatkozóan a vadórt, vadászt meg sem kérdezték. Az erdőben élő, dolgozó, ott 25—30 esztendő eltöltött vadásznak nem mindég van érvényes beleszólása a kilövendő mennyiségbe. Ezért fordulhat elő, hogy egyes helyeken, területeken nem megfelelő az ivararány.

Az agancs súlyának gyarapodásában szerepet játszik az időjárás, az erdők melletti vadföldek létesítése, az erdőn belüli vadlegelők biztosítása. Ezek növelhetik az agancs súlyát, minőségét, formáját stb. Tíz évvel ezelőtt, a Baján tartott kerületvezetők — továbbképző — tanfolyamán is elhangzott, hogy csökkent az agancsok átlagsúlya az utóbbi időkben. Így van ez a mi területünkön is. A szarvasállomány érdekében szólva mondom, hogy minden szakszerű és ésszerű javaslatot meg kell valósítani a szarvasbikák agancssúlyának növelése érdekében. Ehhez a következő dolgok is hozzátartoznak.

A területeken gyakran előfordulnak kóbor kutyák. Bármerre is járok, autón, vagy motorral, mindenütt feltűnnek. Télen a legyengült vadállományban nagy kárt tudnak tenni. Kevés vadász, vadásztársasági tag vállalja — akár csak egy napot is áldozva rá —, ezt a tevékenységet, de a lesre kiülni annál többen szeretnek.

Nagyon elterjedt szokás, hogy tavasszal, amikor a szarvasok hullajtják agancsukat, sokan járják az erdőt. A felvásárló helyek elég jól megfizetik a talált agancsokat. Sokan kihasználják a meglévő, magas havat és kutyával csapázzák a vadat, a bikát. Ezzel a vad nyugalját zavarják. Sok agancskereső úgy képzelem, ha kutyával megzavarja az állatot, az előbb elhullajtja az agancsát. Ezt a hajszolást, társadalmi összefogás és hatékony hatósági intézkedés állíthatja csak meg.

Tegyünk meg mindent a szarvas védelmében, hiszen komoly bevételt jelenthet (húsa, agancsa stb.), érdemes vele lelkiismeretesen foglalkozni. *Lőjjük, ami kilövendő, védjük, amit óvni kell!* Minden magyar vadász, aki a szarvast szereti, megvédi.

H o z z á s z ó l á s

Az Erdő új szerzőt avat. Érdekes, újszerű hangot üt meg a cikk, hiszen napjainkban minden szakmai írás arról szól, hogy nagyon sok a szarvas, míg a szerző, ezzel ellentétben, panaszodik a szarvasállomány mennyiségi és minőségi csökkenése miatt. Bizom abban, hátha végre érdemi, hosszán tartó szakmai vita bontakozik ki az írás megjelenése után szaklapunkban. Célszerű néhány megjegyzést is rögzíteni a cikkben leírtakhoz kapcsolódóan.

Napjainkban a szakmai berkekben nem az a kérdés, hogy kevés a szarvas hazánkban, hanem azt állapították meg, miszerint nagyon sok a szarvas. Vita tárgyát csak az képezi, hogy a papíron becsült 50 000 db, vagy akár elérhette a 80—100 000